

Vägen till svensk legitimation

Andrew Kyobe
Socialstyrelsen

2018-09-06

Personer med utländsk hälso- och sjukvårdsutbildning

- **Bidrar med**
  - kompetensförsörjning
  - mångfald, ny kompetens och erfarenhet
- **Pågående förändringsarbete**
  - Fokus på att ge fler möjligheten att visa sin kunskap och få arbeta med det man är utbildad för

Många ansökningar – långa handläggningstider

- **Då**
  - i snitt 15 månader till ett första beslut
- **Nu**
  - Ca 2-3 månader till ett första beslut
  - Effektiviserad process
  - Ny webb med information på svenska, engelska och arabiska
  - Kunskapsprov för alla yrken. För läkarna numera prov för samtliga och på legitimationsnivå

Legitimationens syfte

- **Garantibevis för kunskap och personliga egenskaper**
- **Varudeklaration över kvalifikationer**

21 reglerade hälso- och sjukvårdsyrken

Apotekare

Arbetsterapeut

Audionom

Biomedicinsk analytiker

Barnmorska

Dietist

Fysioterapeut

Kiropraktor

Logoped

Läkare

Naprapat

Optiker

Ortopedingenjör

Psykolog

Psykoterapeut

Receptarie

Röntgensjuksköterska

Sjukhusfysiker

Sjuksköterska

Tandhygienist

Tandläkare

Syftet med vägen till legitimation

- Kunskaps- och lämplighetskontroll
- Fokus är alltid patientsäkerhet
- Sökande ska kunna visa att man har de kunskaper och färdigheter som krävs för att jobba självständigt i yrket
- Det är de grundläggande och allmänna kunskaperna för att få legitimation som ska uppfyllas

Skyddad yrkestitel och ensamrätt

- **Yrkestiteln får bara användas av den som har legitimation**
(4 kap 5 § PSL)
- **För att få jobba i yrket krävs legitimation eller särskilt förordnande**
apotekare, barnmorska, läkare, receptarie, tandläkare (4 kap 4 § PSL)

Legitimationsprövningen

Olika regelverk

- Patientsäkerhetslagen
- Yrkeskvalifikationsdirektivet
- Patientsäkerhetsförordningen

Krav för legitimation

(6 kap. 1 § patientsäkerhetsförordningen)

- Kunskaper och färdigheter motsvarande de svenska kraven
  - Svensk läkarexamen och allmäntjänstgöring
- Kunskaper i svenska författningar
- Kunskaper i svenska

Från och med 1 mars 2018 finns det en föreskrift

- **HSLF-FS 2017:80**

Olika vägar till legitimation - parallella system

- Socialstyrelsens väg
  - Kunskapsprov = kunskapskontroll
- Kompletteringsutbildning vid högskola
- Yrkesprogram

Vägen till legitimation

Via Socialstyrelsen

Ansök om
granskning

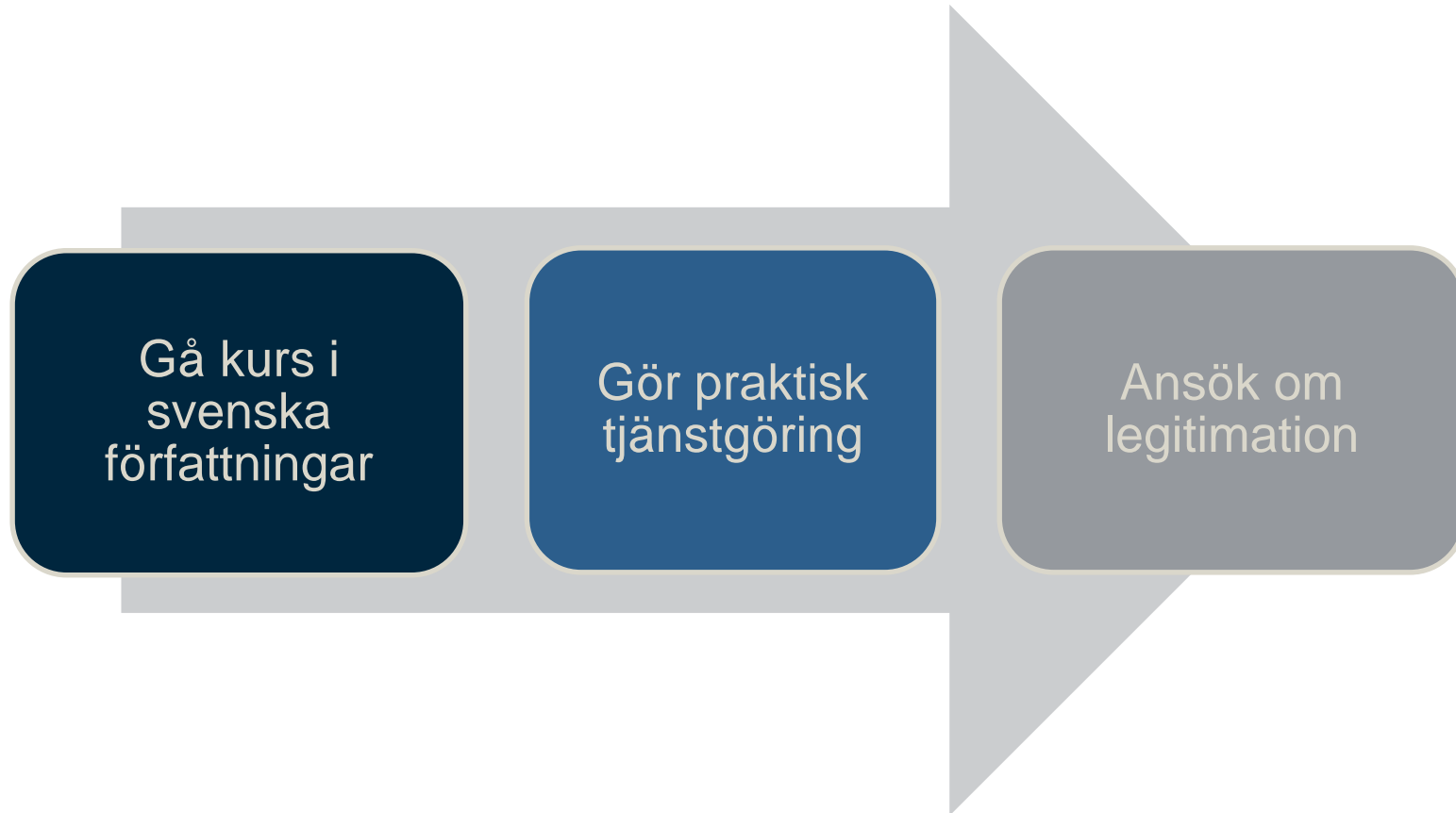
Lär dig svenska

Gör ett
kunskapsprov

Fortsättning nästa bild

Vägen till legitimation

Via Socialstyrelsen

Kunskapsprov för alla

- Möjlighet att visa sina kunskaper även om vissa utbildningsdokument saknas
  - Sannolikt att tillräckligt jämförbar utbildning med motsvarande svenska yrkesutbildning
- Möjlighet att visa kunskaper man fått genom yrkeserfarenhet
- Alternativet är att bara utgå från dokumentation

Kunskaper i svenska

*Det finns olika alternativ
för att visa nödvändiga
språkkunskaper*

- svenska 3/svenska som andraspråk 3
- kurs eller prov som ger behörighet till högskolestudier (antagning.se)
- språkprov i svenska på nivå C1 (GERS)

Kunskapsprov

- Kunskapskontroll
  - Teoretisk del
  - Praktisk del
- Godkänd
  - Fortsätta Socialstyrelsens väg
- Underkänd
  - Har inte de kunskaper som krävs
  - Får inte fortsätta Socialstyrelsens väg utan behöver mer utbildning

Kunskapsprovets utformning

Teoretiska

Syftar till att mäta kunskap, förståelse och värderingsförmåga som behövs för att jobba som läkare.

Genomförs digitalt i tentamenslokal under en dag. Frågor av typen Multiple Choice Questions (kryss-svar)

Praktiska

Syftar till att mäta förmågor och färdigheter att agera som läkare i kliniska situationer.

Omfattar alla typer av kliniska situationer. Genomförs i form av två OSCE cirklar. OSCE= Objective structural clinical examination

Mer info finns på Umeå universitets webbplats

Statistik på nya systemet

- Hittills har 78 blivit godkända på provet (båda delarna)
- 31 har hunnit bli legitimerade i det nya systemet
- 28 gör praktisk tjänstgöring
- Övriga har ännu inte påbörjat praktisk tjänstgöring

Förändringar i kunskapsprovprocessen

Den period som den sökande har på sig för att klara samtliga moment i kunskapsprovprocessen förlängs från två år till fem år.

Antalet praktiska provförsök utökas och blir desamma som de teoretiska – alltså tre istället för två.

De prov som skrivs fram till och med 30 juni 2019 ska inte räknas in i det totala antalet prov som den sökande har på sig. Efter 1 juli 2019 kommer det maximala antalet försök att vara tre till antalet.

Förändringarna gäller samtliga legitimationsyrken.

Efter kunskapsprovet

- Författningskurs
  - Webbaserad
  - Gemensam bas för alla yrken. Finns en yrkesspecifik del.
- Praktisk tjänstgöring
  - Längd beroende på yrke
    - 6 månader (istället för AT – minst 18 månader)
  - Checklista
  - Lämplighetskontroll och komplement till kunskapsprovet
  - Inblick i det svenska hälso- och sjukvårdssystemet

Kompletterande utbildning vid högskola

Läkare

- Göteborg, Linköping, Stockholm (KI), Umeå och Lund
- Ettårig utbildning som motsvarar svensk läkarexamen
- Anmälan görs på antagning.se
- Efter genomförd utbildning skickar man in intyg om det till Socialstyrelsen som beslutar om AT

Tillgodoräknande av utländsk specialiseringstjänstgöring

- Utländsk specialistutbildning och tjänstgöring kan tillgodoräknas för specialistbevis men inte i vägen till legitimation
- Specialiseringstjänstgöring i Sverige efter legitimation (minst 1 år)
- Verksamhetschef och handledare kan intyga att kompetens enligt målbeskrivningen för specialiteten är uppfylld

Vad kan jag göra under tiden?

- Språkpraktik
- Yrkespraktik
- Auskultation
- Språkutbildning med sjukvårdsinriktning
- Förberedande kurser inför kunskapsprov
- Arbeta i oreglerat yrke, t.ex. som undersköterska, apotekstekniker, tandsköterska

Får jag jobba som läkare?

- Efter godkänt kunskapsprov
- Under praktisk tjänstgöring på vägen mot legitimation
- Efter godkänd kompletterande högskoleutbildning
- Särskilt förordnande behövs=tillfälligt tillstånd

Frågor?